

УКРАИНСКИЙ ХИМИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

№ 1

Том 77
январь
2011

Научный журнал

Основан в январе 1925 года

Выходит 6 раз в год

Зміст

Шпальта редколегії

ВОЛКОВ С.В. Від класичної фізичної хімії неорганічних сполук до сучасної фізико-неорганічної хімії (науковий та життєвий шлях) 3

Неорганічна та фізична хімія

ТИМОШЕНКО М.В., БІЛЯВИНА Н.М., ТІТОВ Ю.О., МАРКІВ В.Я., СЛОБОДЯНИК М.С. Ізотермічне окиснення порошків твердого розчину $\text{Cu}_{1-x}\text{Zn}_x$ 9

ТІМУХІН Є.В., БИКОВ А.О., ЗІНЧЕНКО В.Ф., МІШКОВА С.Б. Дослідження взаємодії в системі $\text{MgF}_2(\text{MgO})\text{—EuF}_3\text{—ZrF}_4$ 16

КОБИЛЯНСЬКА С.Д., ГАВРИЛЕНКО О.М., БІЛОУС А.Г. Структура та електрофізичні властивості системи натрійвмісних ніобатів літію–лантану 20

АСАУЛА В.М., МИРНА Т.А., ЯРЕМЧУК Г.Г., ТОЛОЧКО А.С. Мезоморфні і склоутворюючі властивості гомологічного ряду алканоатів кадмію 24

СТАВИЦЬКА С.С., ВІКАРЧУК В.М., СИЧ Н.В., ЦИБА М.М., ПЕТРЕНКО Т.П., БУЖДАКОВА Х., ТРОФИМЕНКО С.І. Гібридні вуглецево-мінеральні матеріали різного складу, їх структурні та сорбційні властивості 27

ДІОК В.Є., ГРИЩЕНКО Л.М., ЗАДЕРКО О.М., БЕЗУГЛА Т.М., ЯЦИМИРСЬКИЙ В.К. Функціоналізація поверхні активованого вугілля для одержання гетерогенних кислотних каталізаторів 34

Електрохімія

СТЕЗЕРЯНСЬКИЙ Є.А., ГУРЬЯНОВА-ДОСКОЧ І.О., ОМЕЛЬЧУК А.О. Електрохімічне відновлення тіо-сульфатних комплексів срібла з карбамідних розчинів 40

ВОРОБЕЦЬ М.М., ВОРОБЕЦЬ Г.І., ВОЛОЩУК А.Г., ТЕВТУЛЬ Я.Ю., ТКАЧ В.М. Вплив способу підготовки та легуючих домішок на пороутворення і структурну модифікацію поверхні твердих розчинів CdTe 44

Органічна хімія

БОРИСЕВИЧ А.М., САМОЙЛЕНКО Л.С., БРИЦУН В.М., ЧЕРНЕГА О.М., ЛЕЗІНСЬКИЙ М.О. Синтез похідних 2-тіоксо-1,2-дигідропіридину та 1,2,3,6-тетрагідропіридин-6-тіону гетероциклізацією 3-аміно-N-феніл-2-бутентіоаміду з 2-заміщеними ацетонітрилами 49

ПРОКОПЄВА Т.М., САДОВСЬКИЙ Ю.С., САВЬОЛОВА В.А., СОЛОМОЙЧЕНКО Т.М., ПІСКУНОВА Ж.П., БАНТОН К.А., ПОПОВ А.Ф. Пероксигідрокарбонат- і пероксокарбонат-йони як типові α -нуклеофіли в реакції переносу фосфонільної групи 54

Хімія високомолекулярних сполук

ЩЕНКО С.С., БУДЗИНСЬКА В.Л., ЛЕБЕДЕВ Є.В. Гібридні органо-неорганічні композити на основі модифікованого поліакриламідом силікату натрію та уретанового олігомеру 61

ШЕВЧЕНКО В.В., КЛИМЕНКО Н.С., СТРЮЦЬКИЙ О.В., ЛИСЕНКОВ Є.А., ВОРТМАН М.Я., РУДАКОВ В.М. Синтез та властивості органо-неорганічних протонпровідних полімерних мембран на основі аміновмісних олігоетерних прекурсорів 66

Інформація. Хроніка

Проблеми хімії гетерогенних координаційних та гібридних систем і матеріалів (сесія наукових рад НАН України з проблем "Неорганічна хімія" та "Електрохімія") 71

Содержание

Колонка редколлегии

ВОЛКОВ С.В. От классической физической химии неорганических соединений к современной физико-неорганической химии (научный и жизненный путь) 3

Неорганическая и физическая химия

ТИМОШЕНКО М.В., БИЛЯВИНА Н.Н., ТИТОВ Ю.А., МАРКИВ В.Я., СЛОБОДЯНИК Н.С. Изотермическое окисление порошков твердого раствора $Cu_{1-x}Zn_x$ 9

ТИМУХИН Е.В., БЫКОВ А.А., ЗИНЧЕНКО В.Ф., МЕШКОВА С.Б. Исследование взаимодействия в системе $MgF_2(MgO)-EuF_3-ZrF_4$ 16

КОБЫЛЯНСКАЯ С.Д., ГАВРИЛЕНКО О.Н., БЕЛОУС А.Г. Структура и электрофизические свойства системы натрийсодержащих ниобатов лития-лантана 20

АСАУЛА В.М., МИРНАЯ Т.А., ЯРЕМЧУК Г.Г., ТОЛОЧКО А.С. Мезоморфные и стеклообразующие свойства гомологического ряда алканоатов кадмия 24

СТАВИЦКАЯ С.С., ВИКАРЧУК В.М., СЫЧ Н.В., ЦЫБА Н.Н., ПЕТРЕНКО Т.П., БУЖДАКОВА Х., ТРОФИМЕНКО С.И. Гибридные углеродно-минеральные материалы разного состава, их структурные и сорбционные свойства 27

ДИЮК В.Е., ГРИЩЕНКО Л.Н., ЗАДЕРКО А.Н., БЕЗУГЛАЯ Т.Н., ЯЦИМИРСКИЙ В.К. Функционализация поверхности активированного угля для получения гетерогенных кислотных катализаторов 34

Электрохимия

СТЕЗЕРЯНСКИЙ Э.А., ГУРЬЯНОВА-ДОСКОЧ И.А., ОМЕЛЬЧУК А.А. Электрохимическое восстановление тиосульфатных комплексов серебра из карбамидных растворов 40

ВОРОБЕЦ М.М., ВОРОБЕЦ Г.И., ВОЛОЩУК А.Г., ТЕВТУЛЬ Я.Ю., ТКАЧ В.Н. Влияние способа подготовки и легирующих примесей на порообразование и структурную модификацию поверхности твердых растворов $CdTe$ 44

Органическая химия

БОРИСЕВИЧ А.Н., САМОЙЛЕНКО Л.С., БРИЦУН В.Н., ЧЕРНЕГА А.Н., ЛОЗИНСКИЙ М.О. Синтез производных 2-тиоксо-1,2-дигидропиридина и 1,2,3,6-тетрагидропиридин-6-тиона гетероциклизацией 3-амино-N-фенил-2-бутентииоамида с 2-замещенными ацетонитрилами 49

ПРОКОПЬЕВА Т.М., САДОВСКИЙ Ю.С., САВЕЛОВА В.А., СОЛОМОЙЧЕНКО Т.Н., ПИСКУНОВА Ж.П., БАНТОН К.А., ПОПОВ А.Ф. Пероксигидрокарбонат- и пероксокарбонат-ионы как типичные α -нуклеофилы в реакции переноса фосфонильной группы 54

Химия высокомолекулярных соединений

ИЩЕНКО С.С., БУДЗИНСКАЯ В.Л., ЛЕБЕДЕВ Е.В. Гибридные органо-неорганические композиты на основе модифицированного полиакриламидом силиката натрия и уретанового олигомера 61

ШЕВЧЕНКО В.В., КЛИМЕНКО Н.С., СТЮЦКИЙ А.В., ЛЫСЕНКОВ Э.А., ВОРТМАН М.Я., РУДАКОВ В.М. Синтез и свойства органо-неорганических протонпроводящих полимерных мембран на основе аминсодержащих олигоэфирных прекурсоров 66

Информация. Хроника

Проблемы химии гетерогенных координационных и гибридных систем и материалов (сессия научных советов НАН Украины по проблемам "Неорганическая химия" и "Электрохимия") 71

Contents № 1

Editorial board's column

VOLKOV S.V. From classical physical chemistry of inorganic compounds to modern physico-inorganic chemistry (path in science and life) 3

Inorganic and Physical Chemistry

TIMOSHENKO M.V., BELYAVINA N.M., TITOV Yu.A., MARKIV V.Ya., SLOBODYANIK N.S. Isothermal oxidation of the $\text{Cu}_{1-x}\text{Zn}_x$ solid solution powders 9

TIMUKHIN Ye.V., BYKOV A.A., ZINCHENKO V.F., MESHKOVA S.B. Study of interaction in the system $\text{MgF}_2(\text{MgO})\text{—EuF}_3\text{—ZnF}_4$ 16

KOBYLJANSKAYA S.D., GAVRILENKO O.N., BELOUS A.G. Structure and electrophysical property of the sodium content lithium–lanthanum niobates system 20

ASAULA V.M., MIRNAYA T.A., YAREMCHUK G.G., TOLOCHKO A.S. Mesomorphic and glass formed properties of gomologies series of cadmium alcanoates 24

STAVITSKAYA S.S., VIKARCHUK V.M., SYCH N.V., TSIBA N.N., PETRENKO T.P., BUZHDAKOVA Kh., TROPHIMENKO S.I. Carbon-mineral hybridides of different compositions, their structural and sorption properties 27

DIYUK V.Ye., GRISCHENKO L.N., ZADERKO O.N., BEZUGLAYA T.N., YATSIMIRSKII V.K. Functionalization of activated carbon surface for heterogeneous acidic catalyst creation 34

Electrochemistry

STEZERYANSKII E.A., GURYANOVA–DOSKOCH I.A., OMELCHUK A.A. Electroreduction of silver thiosulfate complexes from carbamide solutions 40

VOROBETS M.M., VOROBETS G.I., VOLOSHCHUK A.G., TEVTUL Ya.Yu., TKACH V.M. Influence of a preparation method and doping impurity on a process of pits formation and structural modification of a CdTe solid solutions surface 44

Organic Chemistry

BORISEVICH A.N., SAMOYLENKO L.S., BRITSUN V.N., CHERNEGA A.N., LOZINSKII M.O. Synthesis of 2-thioxo-1,2-dihydropyridine and 1,2,3,6-tetrahydropyridin-6-thione by heterocyclization of 3-amino-N-phenyl-2-butenamides with 2-substituted acetonitriles 49

PROKOP'EVA T.M., SADOVSKII Yu.S., SAVYOLOVA V.A., SOLOMOICHENKO T.N., PISKUNOVA Zh.P., BUNTON C.A., POPOV A.F. Peroxyhydrocarbonate and peroxocarbonate ions as typical α -nucleophiles in phosphonyl transfer 54

Chemistry of High-Molecular Compounds

ISHCHENKO S.S., BUDZINSKAYA V.L., LEBEDEV Ye.V. Hybrid organic-inorganic composites on the based of modified polyacrylimide sodium of silicate and urethane oligomer 61

SHEVCHENKO V.V., KLYMENKO N.S., STRUTSKII A.V., LYSENKOV E.A., VORTMAN M.Ya., RUDAKOV V.M. Synthesis and properties of organic-inorganic proton conducting polymeric membranes on basis of aminocontaining oligoether precursors 66

Information. News Items

Problems of the chemistry of heterogeneous coordination and hybrid systems and materials (session of scientific councils of the Ukrainian NAS on the problems "Inorganic Chemistry" and "Electrochemistry") 71